

Burgâzî Fütüvvetmâmesi'ne Göre Hikâyelerle Ahlâkî Eğitim

Sahura Arıcan

 <https://orcid.org/0009-0006-7084-3232> | sahurayagmur@hotmail.com

Yüksek Lisans Öğrencisi, KTO Karatay Üniversitesi, Konya, Türkiye

Öz

Fütüvvet, cömertlik, kahramanlık ve gençlik anlamına gelmektedir. Fütüvvetnâme ise fütüvvetin erkân ve adabı hakkında bilgi sağlayan eserlerin ortak adıdır. Başlangıçta tasavvufî bir mana taşıyan fütüvvet, 13. yüzyıldan itibaren iktisadî, siyasî ve içtimaî bir yapılanmaya dönüşmüştür. Bu durum, fütüvvetin anayasası kabul edilen Fütüvvetnâmelerin değerini artırmıştır. Fütüvvetnâmeler, günümüzün eğitim ve toplum yapısına kaynaklık edebilecek mahiyette ahlâkî bir yöntem sunması açısından önemlidir. Fütüvvetnâmelerde ahlâkın değeri çeşitli hikâyelerle vurgulanmaktadır. Hikâyelerin soyut kavramları somutlaştırarak kolay ve kalıcı bir öğrenim sağladığı bilinmektedir. Bu tebliğde, Beyazıt Kütüphanesi'nde kayıtlı olan 5481 numaralı Burgâzî Fütüvvetmâmesi nüshasından yola çıkarak ahlâkî eğitim noktasında Fütüvvetnâmelerin takip ettiği yöntemlerden birinin hikâyelerle ahlâk eğitimi olduğunun ortaya konulması amaçlanmakta ve eserde geçen kıssaların ahlâki terbiyede belirleyiciyi bir etkiye sahip olduğu ileri sürülmektedir. Literatürde hikâyelerle ahlâk eğitimi konusunda çalışmalar olmasına karşın ahîliğin tüzüğü ve erdemli insan yetiştirme noktasında başvuru kaynağı olarak kabul edilen fütüvvetnâmelerin yeterli ilgiyi görmediği düşünülmektedir. Bu bakımdan konumuz gereği 13. yüzyılda Anadolu Selçukluları döneminde kaleme alınan ve ilk Türkçe fütüvvetnâmelerden biri olan Burgâzî Fütüvvetmâmesi seçilmiştir. Bu çalışma, günümüzün toplum ve eğitim sitemine katkıda bulunabilecek ahlâkî bir model ortaya koyması açısından önem taşımaktadır. Bu araştırmada nitel ve betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. İncelenen konuya yönelik seçili materyal, doküman analizi tekniği ile ele alınmıştır. Çalışma sürecinde Burgâzî Fütüvvetnâmesi'nde geçen hikâyeler tespit edilmiştir. Bu kapsamda ele alınan hikâyelerde ahlâkî eğitim modelinin unsurları; yöntemi, ilkeleri, hedef kitle, amacı ve içeriği hakkında bulgular sağlanmıştır. Çalışmada, Burgâzî Fütüvvetnâmesi'nde yer alan kıssaların yararlı bir ahlâkî eğitim metodu sunduğu ve erdemli niteliklere sahip insan yetiştirme konusunda etkili bir yöntem olarak kullanıldığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Fütüvvetnâmedeki hikâyelerde her yerde, her zaman ve herkese uygun değerler eğitimi ilkesinin benimsediği görülmüştür. İyi ve kötü ahlâkın toplum ve kişilere etkisinin konu edinildiği kıssalar, ahlâki gelişimle huzur güvenin nasıl sağlanabileceğinin yol haritası gibidir. Ele alınan fütüvvetnâmede, ahlâkî değerlerle ilgili başta Kur'an kaynaklı Ashâb-ı Kehf ve Yûsuf'un kıssası olmak üzere mesel-hikayet adı altında hikâyelere yer verilmektedir. Eserde hikâyelere dair kısa açıklamalar yapılmakla birlikte son yorum, kıssadan hisse çıkarması için okuyucuya bırakılmaktadır. Burgâzî Fütüvvetnâmesi'nde önemli bir unsur olarak ele alınan hikâyelerle erdemli insan yetiştirme modelinin günümüzde de etkili bir biçimde uygulanabileceği düşünülmektedir. Bu yöntemin günümüz bakış açısıyla yeniden yorumlanıp hayata kazandırılması tüm

insanlık için faydalı neticeler doğuracaktır. Bu bildirinin literatüre katkı sağlaması beklenmekte ve konuyla ilgili olarak daha kapsamlı çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Tarih, Fütüvvetmâme, Burgâzî Fütüvvetmâmesi, Hikâyelerle Ahlâkî Eğitim, Değerler Eğitimi, Fütüvvetmâmelerde Ahlâk.

Etik Beyan	Bu çalışma, Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan "Burgâzî Fütüvvetmâmesi'ne Göre Hikâyelerle Ahlâkî Eğitim" adlı tebliğin özetidir.
Türü	Bildiri Özeti
Geliş Tarihi	14.07.2023
Kabul Tarihi	09.08.2023
Yayın Tarihi	15.08.2023
Kategori	Sanat ve Beşeri Bilimler, Dini Araştırmalar, İlahiyat, Sanat ve Beşeri Bilimler, Tarih, Sosyal ve Davranış Bilimleri, Eğitim
Araştırma Alanı	Tarih
Sempozyum	:
Adı	3. Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu
Web	https://sempozyum.okuokut.org/index.php/tsbs/article/view/399
Yer ve Tarih	Çevrim İçi - 26-31 Ağustos 2023
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi; Oku Okut Derneği
Bildiri Oturum Bilgisi	14. Oturum - 29 Ağustos 2023 Salı 11:00 - 12:30
Telif Hakkı	© 2023 Sahura Arıcan. Yazar telif hakkını elinde tutarak yayımcıya uygun lisans ile yayım izni vermiştir.
Lisans	
Yayımcı	Oku Okut Yayınları
Kaynak Gösterimi	Arıcan, Sahura. "Burgâzî Fütüvvetmâmesi'ne Göre Hikâyelerle Ahlâkî Eğitim". 3. <i>Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu Bildiri Özetleri Kitabı</i> . ed. Abdullah Demir. 129-132. Ankara: Oku Okut Yayınları, 2023. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54

Ethical Education with Stories According to Futuwwat-Nāma of Burgāzî

Sahura Arıcan

 <https://orcid.org/0009-0006-7084-3232> | sahurayagmur@hotmail.com
Master's Student, KTO Karatay University, Konya, Türkiye

Abstract

Futuwwa means generosity, heroism, and youth. Futuwwat-nāma is the common name of the works that provide information about the rules and etiquette of futuwwa. Futuwwa, which had a mystical meaning at the beginning, has transformed into an economic, political, and social structure since the 13th century. This situation has increased the value of the futuwwat-nāmas, which are accepted as the constitution of the futuwwa. Futuwwat-nāmas are important in presenting a moral method that can be a source for today's education and society structure. In futuwwat-nāmas, the value of morality is emphasized in various stories. It is known that stories provide easy and permanent learning by concretizing abstract concepts. This paper, it is aimed to reveal one of the methods followed by the futuwwat-nāmas regarding moral education, based on the copy of the futuwwat-nāma of Burgāzî numbered 5481 registered in the Beyazıt Library. It is displayed that the book, whose subject focused on moral education through stories, claimed that the stories in the work have a decisive effect on moral education. Although there are studies on moral education with stories in the literature, it is thought that the futuwwat-nāmas, which are accepted as a reference source for the regulation of the Akhism and raising virtuous people, do not receive enough attention. In this respect, the Futuwwat-nāma of Burgāzî one of the first Turkish futuwwat-nāmas, which was written in the 13th century during the Anatolian Seljuk period, has been chosen. This study is important in presenting a moral model that can contribute to today's society and education system. In this study, qualitative and descriptive research methods were employed. Furthermore, chosen materials related to the subject investigated and were handled through the document analysis technique. During the study, the stories in futuwwat-nāma of Burgāzî were disclosed. The stories discussed in regard to the elements of the moral education model, along with the findings about its method, principles, target audience, purpose, and content, were provided. The study concluded that the teachings in futuwwat-nāma of Burgāzî offered a useful moral education method and were used as an effective method in raising people with virtuous qualities. In the stories in the futuwwat-nāma, it has been seen that the principle of educational values which were adopted hereby are suitable for everyone. The stories about the effects of good and bad morals on society and people are like a road map of how to achieve peace and trust through moral development. In the futuwwat-nāma, which is discussed, stories about moral values are given under the name of parable-story, especially the tale of the Qur'an based on Ashab al-Kahf and Yusuf's tale. In the work, short explanations about the stories are made, but the final interpretation is left to the reader to take a share of the story. It is thought that the model of raising virtuous people through the stories, which is considered an important element in the futuwwat-

nāma of Burgāzī, can be applied effectively today. Re-interpreting this method from today’s point of view and bringing it to life will benefit humanity. This paper is expected to contribute to the literature, and it is recommended that more comprehensive studies be carried out on the subject.

Keywords

History, Futuwwat-nāma, Futuwwat-nāma of Burgāzī, Moral Education, Value-based Education, Ethics in Futuwwat-nāmas.

Ethical Statement	This paper is a summary of the study titled “Ethical Education with Stories According to Futuwwat-Nāma of Burgāzī” presented at the 3rd Turkish Symposium of Social Science.
Type	Conference Proceeding
Received	2023-07-14
Accepted	2023-08-09
Published	2023-08-15
Category	Art & Humanities, Religion & Theology, Art & Humanities, History, Social and Behaviour Sciences, Education
Research Area	History
Conference	:
Title	The 3rd Turkish Symposium of Social Sciences
Web	https://sempozyum.okuokut.org/index.php/tsbs/article/view/399
Location & Date	Online - August 26-31, 2023
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt University; Oku Okut Association
Proceeding Session	Session 14 - August 29, 2023, Tuesday 11:00 - 12:30
Copyright	© 2023 Sahura Arıcan. The author retains the copyright and provides the publisher with a proper license to publish.
License	
Publisher	Oku Okut Press
Citation	Arıcan, Sahura. “Ethical Education with Stories According to Futuwwat-Nāma of Burgāzī”. <i>The 3rd Turkish Symposium of Social Sciences: The Book of Abstracts</i> . ed. Abdullah Demir. 129-132. Ankara: Oku Okut Press, 2023. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54